

מבט לטרור ולסכסוך הישראלי-פלסטיני 2023-19 באפריל 2023

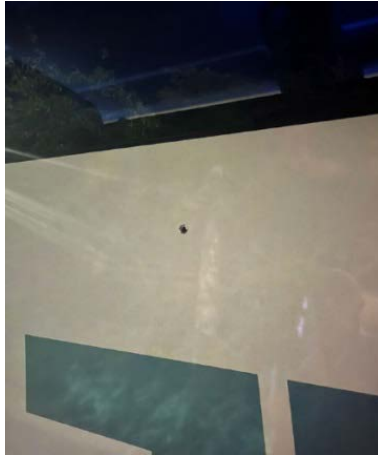
עיקרים

- ◀ בתקופה הנסקרת בוצע פיגוע אחד: ירי לעבר אוטובוס בין צומת תפוח ליישוב מגדלים (דרומית - מזרחית לשכם). לא דווח על נפגעים, אך נגרם נזק לאוטובוס. כוחות הביטחון המשיכו בפעילות סיכול ומנע, במהלכה נעצרו פעילי טרור והוחרמו אמצעי לחימה. מוקדי הפעילות היו שכם, שם נעצר מבצע פיגוע הירי בשיח' ג'ראח, וג'נין שם נעצרו שלושה פעילי ג'האד אסלאמי בפלסטין שתכננו לבצע פיגוע בשטח ישראל. במספר אירועי ייחודיים האבנים והשלכת בקבוקי התבערה חלה ירידה משמעותית.
- ◀ הפלסטינים, כמו כל העולם המוסלמי, מציינים בימים אלה את עיד אלפטר (החותם את חודש רמצ'אן). הרשות הכריזה על חופשת חג רשמית בין 20-24 באפריל 2023. בהר הבית השתתפו בתפילת בוקר החג 120 אלף מתפללים. לאחר התפילה, קראו מתפללים קריאות תמיכה ב"התנגדות" ובחמאס. המשטרה נאלצה להסיר מספר שלטי הסתה שנתלו במקום. גורמים פלסטינים מאשימים את משטרת ישראל בפגיעה במסגד באב אלרחמה בהר הבית.
- ◀ ברצועת עזה נשמר השקט היחסי. סוכנות אונר"א החלה בחלוקת סיוע כספי למשפחות שבתיהן נהרסו במהלך מבצע "עלות השחר" בעזה (אוגוסט 2022).
- ◀ אבו מאזן ביקר בסעודיה ונפגש עם יורש העצר, מחמד בן סלמאן. במקביל לביקורו, שהתה בסעודיה גם משלחת בכירי חמאס, אשר הגיעה למכה, לאחר שנים בהן לא ביקרה משלחת חמאס במקום, כדי לקיים את מצוות ה"עמרה" (עלייה לרגל שלא במסגרת החג). ככל הנראה חברי המשלחת לא נפגשו עם גורמי ממשל.
- ◀ לקראת כינוס המדינות התורמות לרשות (AHLC) בבריסל במאי 2023, קוראת הרשות להפעלת לחץ בינלאומי על ישראל להפסקת קיזוז כספי הסילוקין ולעמידה בכל הבטחות העבר.

יהודה ושומרון

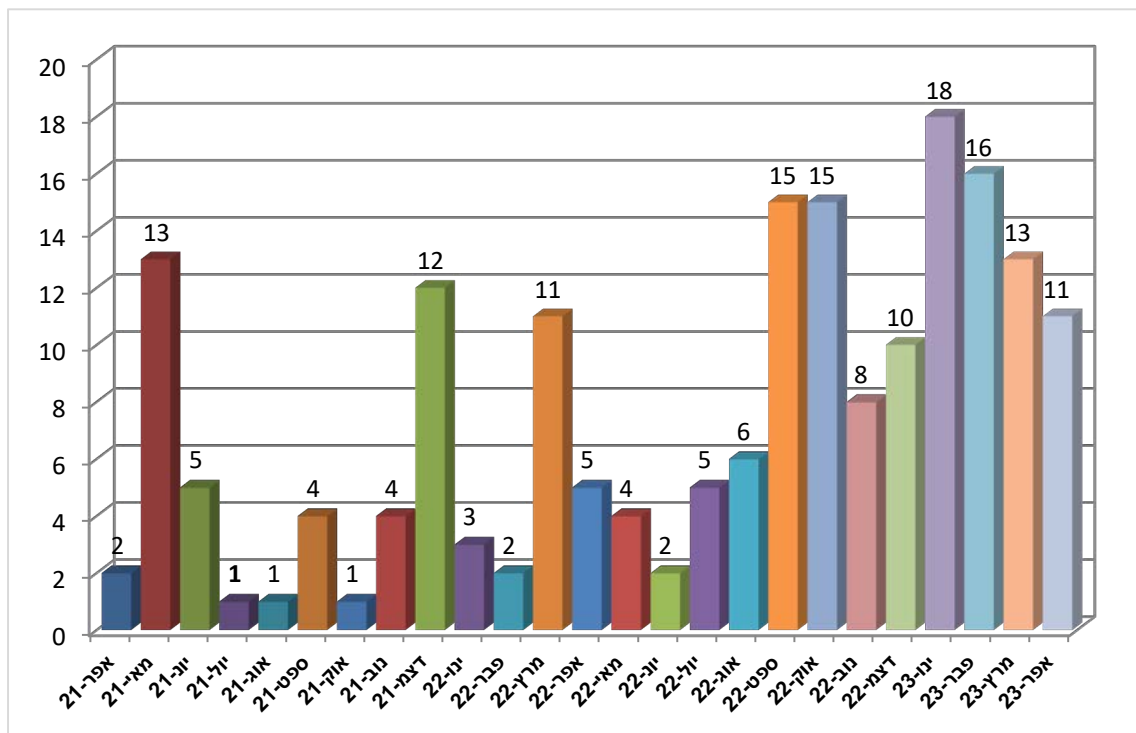
פיגוע ירי סמוך לצומת תפוח

- ◀ ב-19 באפריל 2023, בשעות הערב, בוצע ירי לעבר אוטובוס בין צומת תפוח ליישוב מגדלים (דרומית-מזרחית לשכם). לא היו נפגעים. זוהו מספר פגיעות באוטובוס. כוחות צה"ל החלו לסרוק את האזור לאיתור מבצעי הירי (חשבון הטוויטר של דובר צה"ל, 19 באפריל 2023).

פגיעת הירי באוטובוס (הצלה ללא גבולות יו"ש, 19 באפריל 2023)

פיגועים משמעותיים¹

פעילויות סיכול ומנע

◀ כוחות ביטחון ישראלים המשיכו בפעילות סיכול ומנע במספר מוקדים ביהודה ושומרון. במהלך הפעילות נעצרו חשודים במעורבות בפעילות טרור ונתפסו אמצעי לחימה. מוקדי הפעילות המרכזיים היו שכם וג'נין. להלן עיקרי הפעילות.

¹ "פיגועים משמעותיים" מוגדרים על-ידי מרכז המידע כפיגועי ירי, דקירה, דריסה והטמנת מטענים או פיגועים משולבים. לא נכללים בהם יידויי אבנים והשלכת בקבוקי תבערה. הנתונים גם אינם כוללים אירועי ירי נגד כוחות צה"ל בעת פעילות סיכול ומנע ביהודה ושומרון.

מחנה הפליטים עסכר בשכם

◀ ב-19 באפריל 2023, לפנות בוקר, עצרו כוחות הביטחון במחנה הפליטים עסכר בשכם את אברהם אלזמר, בן 15, אשר ביצע את פיגוע הירי בשכונת שיח' ג'ראח בירושלים (ב-18 באפריל 2023) בו נפצעו שני ישראלים. במהלך החקירה הוא הודה כי ביצע את הפיגוע. מספר שעות לאחר הפיגוע, העלה אברהם אלזמר סטורי לדרך הפייסבוק שלו, בו תיעוד הפיגוע (תקשורת ישראלית, 19 באפריל 2023). יצוין כי מיד לאחר הפיגוע קראה חמאס לתושבי מזרח ירושלים להגן על מבצע הפיגוע ולספק לו הגנה ואמצעים.

מבצע פיגוע הירי אברהם זמר (חשבון הטוויטר של PALDF, 19 באפריל 2023)

מחנה הפליטים ג'נין

◀ ב-18 באפריל 2023, בשעות הצהריים, פעלו כוחות הביטחון במחנה הפליטים ג'נין ועצרו שלושה מבוקשים, פעילי ג'האד אסלאמי בפלסטין, אשר תכננו לבצע פיגוע בשטח ישראל בטווח הזמן המידי. בין העצורים שני פעילים שהתמחו בהכנת מטעני נפץ וסייעו שהיו אמורים להעביר אותם אל מחוץ למחנה הפליטים במטרה לבצע פיגועים בשטח ישראל. העצורים הם: עבד אלכרים עלא' אלדין אברהם אחמד, ושני האחים אחמד מחמד אחמד ג'ראדאת ואמג'ד מחמד אחמד ג'ראדאת. לאחר מעצרו ביצעו חמושים פלסטינים ירי לעבר הכוחות, השליכו רימונים ובקבוקי תבערה. כמה מהחמושים התבצרו סמוך למבנה אונר"א במחנה הפליטים. לטענת משרד הבריאות ברשות הפלסטינית במהלך חילופי אש שהיו במקום נפצעו באורח קל שמונה פלסטינים (תקשורת ישראלית, 18, 19 באפריל 2023).

מימין: פעילות כוחות הביטחון במחנה הפליטים ג'נין. משמאל: פינוי של אחד הפצועים (דרך הפייסבוק של עדי דעיבס צלם ופא, 18 באפריל 2023)

האחים אחמד (מימין) ואמג'ד ג'ראדאת (דף הפייסבוק של אשרף אבו אלראכז, 18 באפריל 2023)

הר הבית

◀ הוקף האסלאמי בהר הבית מסר, כי 120 אלף מתפללים השתתפו ב-21 באפריל 2023 בתפילת עיד אלפטר בהר הבית (ופא, 21 באפריל 2023). לאחר התפילה, החלו אלפי מתפללים להשמיע קריאות בשבח "ההתנגדות" ובשבח גדודי אלקסאם, הזרוע הצבאית של חמאס. במקום הונפו דגלי פלסטין ודגלי חמאס. במקום גם נתלתה כרזת ענק הנושאת את דמותו של מחמד אלצ'יף, מפקד הזרוע הצבאית המברך את הפלסטינים לרגל החג (אלערבי אלג'דיד, 21 באפריל 2023). במקביל נתלתה כרזת ענק מטעם פתח שהורדה על ידי כוחות המשטרה.

התפילה בהר הבית (דף הפייסבוק של ופא, 21 באפריל 2023)

ההתקהלות בהר הבית והקריאות בשבח "ההתנגדות" (חשבון הטוויטר של PALDF, 21 באפריל 2023)

מימין: הכרזה עם דמותו של מחמד אלצ'יף (חשבון הטוויטר של Omaima Mil, 21 באפריל 2023). משמאל: כרזה של פתח שנתלתה בהר הבית, והוסרה מאוחר יותר ע"י כוחות המשטרה (ערוץ הטלגרם @elthwrah, 21 באפריל 2023)

◀ לטענת בכיר בוקף האסלאמי בהר הבית, ב-22 באפריל 2023 נכנסו שישה שוטרים למסגד באב אלרחמה (מזרחית למסגד אלאקצא) בהר הבית, מנעו משומר המסגד להיכנס, והשחיתו את מערכות החשמל והתאורה. הוא גינה את האירועים וטען, כי המסגד הוא חלק בלתי נפרד ממסגד אלאקצא (מען, 22 באפריל 2023). הפלסטינים הגיבו בחריפות לדיווח ואף הציגו תמונות המעידות על ההשחתה במקום. ▶ להלן מספר תגובות:

◆ **מחמד חמאדה, דובר חמאס בירושלים**, אמר כי התוקפנות נגד המסגד מהווה חצייה חדשה של הקווים האדומים והיא המשך המלחמה של ישראל ("הכיבוש") נגד המסגדים והחילול השיטתי של קדושתם, ובמיוחד מסגד אלאקצא. חמאדה קרא לפלסטינים להמשיך לשמור ולהגן על רחבות מסגד אלאקצא (שהאב, 22 באפריל 2023).

◆ **חאזם קאסם, דובר חמאס**, הדגיש כי "ההסתערות" על המסגד והשחתת תכולתו היא התעקשות מצד ישראל להסלים את מלחמת הדת שהיא מנהלת נגד המקומות הקדושים בירושלים, ופירוש הדבר שהמערכה על זהות מסגד אלאקצא פתוחה והמאבק נמשך עד שהמערכה הזו תוכרע לטובת ביסוס

הזהות הפלסטינית, הערבית והאסלאמית של מסגד אלאקצא (חשבון הטוויטר של חאזם קאסם, 22 באפריל 2023).

◆ **טארק סלמי, דובר הג'האד האסלאמי בפלסטין**, אמר כי ההתקפה על המסגד וההשחתה המכוונת שלו מהווים תוקפנות במסגרת המלחמה השיטתית שמנהלת ישראל נגד מסגד אלאקצא. סלמי הדגיש ואיים, כי לפגיעה במסגד אלאקצא ובמקומות הקדושים יהיו השלכות (ערוץ הטלגרם Daffa_media [ערוץ הטלגרם של הג'האד האסלאמי ביהודה ושומרון], 22 באפריל 2023).

◆ **מנד'ר אלחאיכ, דובר פתח**, ציין שמדובר בתוקפנות חדשה נגד המקומות הקדושים שתוביל לעימות חדש, וכי על ממשלת נתניהו לשמור על הסטטוס קוו בירושלים ולא לגרור את האזור למלחמת דת שהיא לא תוכל לעצור (palsawa, 22 באפריל 2023).

תיעוד הנזקים במסגד באב אלרחמה (מימין: ופא, 22 באפריל 2023; משמאל: חשבון הטוויטר של אתר אלקסטל, 22 באפריל 2023)

תגובות לידיעה על אפשרות לחזרה לסיכולים הממוקדים

◀ בתקשורת הישראלית דווח, כי במערכת הביטחון נערכים לימים שאחרי חגיגות יום העצמאות ומתכוונים לשנות את מדיניות התגובה מול גל הטרור. ע"פ הדיווח, הודיע ראש הממשלה, בנימין נתניהו, לשרי הממשלה שלאחר יום העצמאות יעלה רף התגובה הישראלית, ביהודה, שומרון וברצועת עזה (תקשורת ישראלית, 23 באפריל 2023).

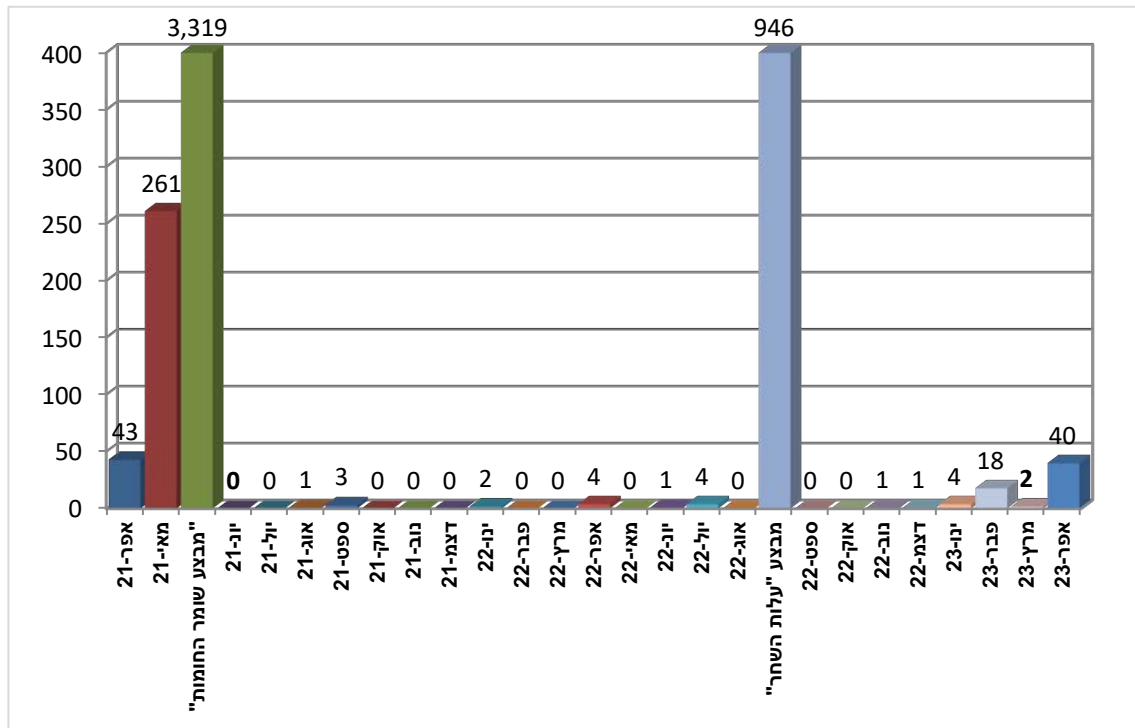
◀ בתגובה לדיווחים, אותם פרשו הפלסטינים כנקייה בסיכולים ממוקדים, אמר **חאזם קאסם, דובר חמאס**, כי איומי ישראל ("האויב הציוני") להפעיל את מדיניות הסיכולים נגד מנהיגי תנועת חמאס אינם מרתיעים אותם וכי הם ניסיון כושל של ישראל לשפר את תדמיתה לאחר התעצמות המהפכה של הפלסטינים וריבוי חזיתות ההתנגדות. הוא הדגיש, כי לישראל אין יד חופשית לנקוט בטרור שלה, וכי תגובת "ההתנגדות" תהיה בהיקף גדול יותר ממה שישראל מצפה (חשבון הטוויטר של חאזם קאסם, 23 באפריל 2023).

דרום ישראל

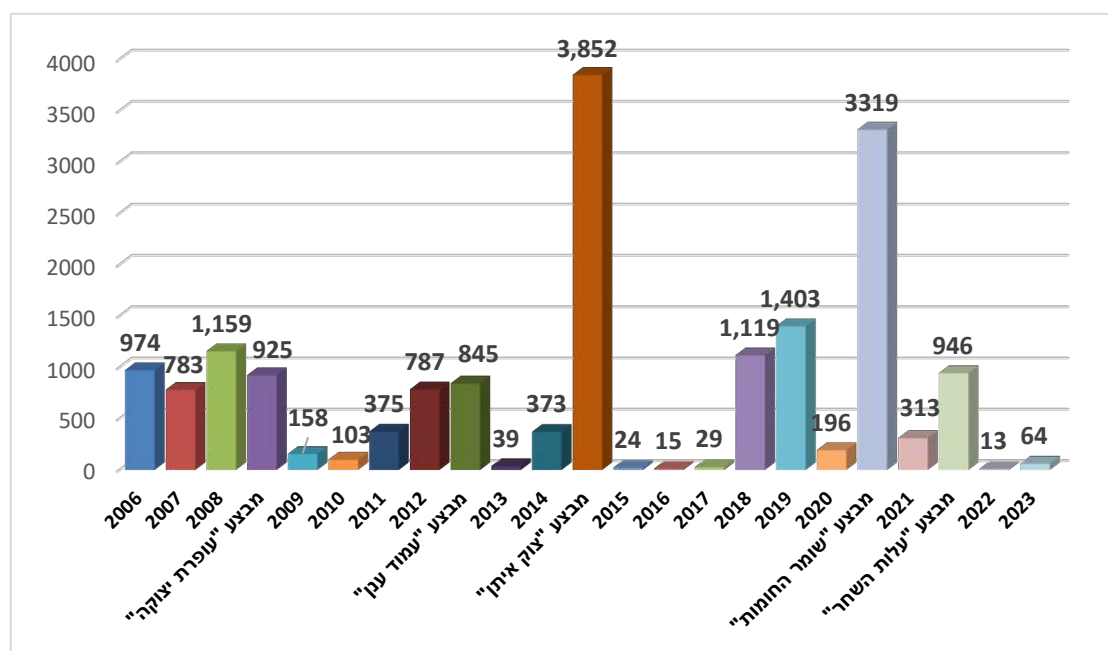
שיגור רקטות

◀ בתקופה הנסקרת לא אותרו שיגורי רקטות או ירי פצצות מרגמה לעבר ישראל.

רקטות ופצצות מרגמה בחתך חודשי

רקטות ופצצות מרגמה בחתך שנתי

רצועת עזה

סיוע של אונר"א למשפחות שבתיהן נפגעו במבצע "עלות השחר"

◀ אונר"א הודיעה, כי מאפריל 2023 היא החלה לחלק כספי סיוע במזומן ל-35 משפחות שבתיהן נהרסו כליל במבצע "עלות השחר" (אוגוסט 2022). לדבריה, המשפחות כבר החלו בתהליך תיקון נזקי בתיהן. עוד מסרה הסוכנות כי העניקה סיוע כספי לכחמישים משפחות נוספות שבתיהן נהרסו במהלך מבצע "עלות השחר" כדי לממן את עלויות שכר דירה עבור מקום מגוריהן החלופי (סוכנות אנטוליה, 20 באפריל 2023).

עיד אלפטר

◀ תפילת החג נערכה במסגדים ובכיכרות הציבוריות. **איאד אבו פנונה, אסיר משוחרר בכיר חמאס**, נשא את דרשת החג בכיכר אלסראיא, והדגיש כי זמן התבוסות עבר וכי מסגד אלאקצא ישוחרר בקרוב (סוכנות אנטוליה, 21 באפריל 2023; שהאב, 21 באפריל 2023).

תפילת עיד אלפטר בכיכר אלסראיא בעזה
(ערוץ הטלגרם של שהאב, 21 באפריל 2023)

◀ **שר החוץ האיראני אמיר עבדאללהיאן** ערך שיחת טלפון עם **זיאד אלנח'אלה, מזכ"ל הג'האד האסלאמי בפלסטין** שבמהלכה בירך את "ההתנגדות" והעם הפלסטיני לרגל עיד אלפטר. במהלך השיחה, הדגיש עבדאללהיאן את המשך התמיכה של איראן בעם וב"התנגדות" הפלסטינית, בדרך לשחרור פלסטין אלנח'אלה, הביע את הערכתו על תמיכת איראן בעם הפלסטיני (אלעאלם, 21 באפריל 2023).

ביקור משלחת חמאס בסעודיה

◀ משלחת הנהגת חמאס הגיעה ב-17 באפריל 2023 לסעודיה, לאחר שנים של נתק ביחסים בין שני הצדדים², שבמהלכן עצרה סעודיה עשרות פלסטינים, ובהם מחמד אלח'צ'רי, נציג חמאס בסעודיה באשמת איסוף כספים עבור "ההתנגדות" וחמאס. בין חברי המשלחת אסמאעיל הניה, יו"ר הלשכה המדינית; ח'אלד משעל, יו"ר התנועה ב"חוץ"; וחברי הלשכה המדינית בהם מוסא אבו מרזוק, זאהר ג'בארין וח'ליל אלחיה. הביקור נערך לאחר שסעודיה איפשרה למשלחת חמאס לקיים את מצוות העמרה (עליה לרגל למכה שלא במסגרת תקופת החג) בעשרת הימים האחרונים של חודש רמצ'אן. סעודיה לא נענתה לבקשות חברי

² הביקור האחרון של משלחת חמאס בסעודיה, בראשות ח'אלד משעל שהיה ראש הלשכה המדינית, התקיים ב-2015, אז נפגשו חבריה במכה עם מלך סעודיה, סלמאן בן עבד אלעזיז.

המשלחת להיפגש עם בכירים סעודים (סוכנות אנטוליה, 18 באפריל 2023; אלערבי אלג'ידיז, 18 באפריל 2023). הביקור לא סוקר באתר חמאס או בסוכנות הידיעות הסעודית.

בכירי חמאס מקיימים את מצוות העמרה במכה (אתר ערוץ אלג'זירה, 18 באפריל 2023)

הרשות הפלסטינית

ביקור אבו מאזן בסעודיה

◀ אבו מאזן הגיע ב-17 באפריל 2023 לביקור רשמי בסעודיה. נילו אליו בביקורו חסין אלשיח', מזכיר הוועד הפועל של אש"ף; לואא' מאג'ד פרג', ראש המודיעין הכללי, מג'די אלח'אלדי, יועץ אבו מאזן לעניינים דיפלומטיים ובאסם אלאע'א השגריר הפלסטיני בסעודיה (ופא, 17 באפריל 2023). ב-19 באפריל 2023 נועד אבו מאזן עם מחמד בן סלמאן, יורש העצר הסעודי. אבו מאזן שיבח בפגישה את הישגי סעודיה ואת פעילותה לחיזוק מעמדה האזורי והבינלאומי. בפגישה נדונו הקשרים בין הצדדים והדרכים לחיזוקם, וסוכם על המשך התיאום בכל הרמות. יורש העצר הדגיש את עמדת סעודיה התומכת בעניין הפלסטיני (סוכנות הידיעות הסעודית, 19 באפריל 2023).

אבו מאזן נפגש עם מחמד בן סלמאן (ופא, 19 באפריל 2023)

לקראת כינוס המדינות התורמות בבריסל

◀ מחמד אשתיה, ראש ממשלת הרשות הפלסטינית, נפגש (ב-18 באפריל 2023) עם מספר שגרירים וקונסולים מהמדינות התורמות לרשות הפלסטינית ודן עמם בהתפתחויות האחרונות בזירה הפלסטינית ובמצב

הפיננסי והכלכלי של הרשות הפלסטינית. הפגישה נערכה לקראת כינוס המדינות התורמות (AHLC) הצפוי להתקיים במאי 2023 בבריסל. אשתיה קרא לנציגי המדינות הפעיל לחץ על ישראל במהלך הכינוס זאת משום שלדבריו, ישראל לא מילאה את התחייבויותיה בכינוסים הקודמים ובכללן הפסקת קיזוז כספי הסילוקין הפלסטיניים (ופא, 18 באפריל 2023).

פגישת מחמד אשתיה עם שגרירים וקונסולים של המדינות התורמות לרשות הפלסטינית (ופא, 18 באפריל 2023)

ביקור יו"ר סוכנות TIKA בשטחי הרשות ובמזרח ירושלים

◀ מחמד אשתיה, נועד עם **סרקאן קיאלאר, יו"ר סוכנות TIKA** (סוכנות לסיוע הומניטארי הפועלת מטעם ממשלת תורכיה ברחבי העולם ובכלל זה גם ביהודה, שומרון ורצועת עזה). בפגישה השתתפו גם הקונסול הכללי של תורכיה בירושלים, ונאצר קטאמי יועץ אשתיה לענייני הקרנות הערביות והאסלמיות. קיאלאר עידכן אודות הפרוייקטים שביצעה לאחרונה הסוכנות התורכית, והפרוייקטים שהיא מבצעת עתה, ובפרט פרוייקטים לשיקום בתים וחנויות בירושלים, בעיר העתיקה בחברון, בג'נין ורצועת עזה, ופרוייקט להקמת מגורים לסטודנטיות באוניברסיטת אלקדס. אשתיה דן עמו בסיוע לפרוייקטים נוספים ביניהם בתחום אנרגיה נקייה ובפרוייקטים להפקת חשמל מאנרגיה סולארית לאספקת חשמל למחנות הפליטים הפלסטינים. כמו כן נדונה תמיכה בהקמת סכרים, תוכנית תיכנות לצעירים, הקמת בית ספר לתלמידים מחוננים, ובית ספר למלונאות ביריחו. אשתיה שיבח את התמיכה התורכית המתמשכת בפלסטינים בכל הרמות, המבוססת על רוח השותפות ושיתוף הפעולה (ופא, 17 באפריל 2023).

אשתיה נפגש עם יו"ר סוכנות TICA (ופא, 17 באפריל 2023)

בריחת פעיל חמאס מכלא הרשות

◀ ב-22 באפריל 2023 דווח ברשתות החברתיות כי אמין ח'אלד אלקוקא, בן 48, מבכירי הזרוע הצבאית של חמאס בשכם, שהיה עצור בכלא הרשות מאז 2007 באשמת רצח מתנחלים, הצליח לברוח (דף הפייסבוק של ג'מאל אלקוקא, 22 באפריל 2023; חשבון הטוויטר של @m_ed02, גולש מזוהה חמאס, 22 באפריל 2023). על פי מספר דיווחים, הוענקה לאלקוקא חופשה בת שעתיים מהכלא לרגל עיד אלפטר, אך הוא לא שב ממנה, וברח למחנה הפליטים ג'נין. הוא הודיע לקציני הרשות כי ימשיך במאבקו משם (חשבון הטוויטר של @ytirawi, שמציג עצמו ככתב פלסטיני עצמאי, 22 באפריל 2023).

◀ בעקבות הדיווחים על בריחתו פשטו מנגנוני הבטחון הפלסטיניים על בתי משפחתו, ערכו בהם חיפוש ועצרו את שני בניו ומספר מקרוביהם (PALINFO, 22 באפריל 2023; חשבון הטוויטר QUDSN, 22 באפריל 2023). ע"פ כתבות מהעבר, הרשות טוענת כי הוא נמצא במעצר הגנתי, כדי למנוע את מאסרו על ידי ישראל (אלרסאלה.נט, 8 באוגוסט 2013). יצויין כי אמין אלקוקא היה חבר בחוליית חמאס בשכם שנחשפה במהלך אוקטובר 2007, וביצעה מספר פיגועי ירי נגד מטרות ישראליות בעיר שכם וסביבתה. בין השאר ביצעו חברי החוליה פיגוע ירי סמוך לשוב מגדלים (ינואר 2005), בו נהרגו שני חיילי צה"ל ופיגוע ירי בצומת אריאל (24 באוקטובר 2007), בו נפצעו חייל ואזרח ישראלי.³

³ ראו הפרסום של מרכז המידע מ-26 דצמבר 2007: "שכם ממשיכה להוות מוקד טרור מרכזי ביהודה ושומרון: כוחות הביטחון עצרו בחודש אוקטובר חולית טרור של חמאס בשכם אשר ביצעה שורה של פיגועי ירי בשומרון".

אמין ח'אלד אלקוקא (דף הפייסבוק של ג'מאל אלקוקא, 22 באפריל 2023)

עימותים בין חמאס לפתח

◀ אתרים המזוהים עם חמאס, דיווחו כי פעילי מנגנוני הביטחון של הרשות הפלסטינית ופעילי פתח רדפו אחרי כלי רכבם של בראא' בלוט ובן דודו בהאא' בלוט, בבני נעים, מזרחית לחברון, במהלך ביקור שערכו אצל משפחות שהידים ואסירים לרגל עיד אלפטר. זאת, לטענתם מכיוון שהניפו דגלי חמאס. הפעילים הציתו את כלי רכב של השניים והחרימו את הדגלים.

◀ לאחר שבני המשפחה דרשו לדעת מה עלה בגורל ילדיהם, ירו פעילי המנגנונים ופעילי פתח לעבר בתי משפחת בלוט, פשטו על בתיהם, ותקפו אותם. מהמשפחה נמסר כי לא ידוע גורלו של בהאא' וכי אין להם מידע על על מקום הימצאו או מצבו הבריאותי (צפא, 21 באפריל 2023; שהאב, 21 באפריל 2023). חמאס גינתה בחריפות פעילות פעילי המנגנונים (אתר חמאס, 22 באפריל 2023).

מימין: כלי הרכב עולה באש. משמאל: הכרזות והדגלים שנמצאו בכלי הרכב (חשבון הטוויטר של PALDF, 21 באפריל 2023)